

Teresa Crespo

Pobresa Zero-Justícia Global

La plataforma agrupa 3.200 organitzacions que reclamem accions efectives contra la pobresa i les desigualtats

“No funciona l'Estat del benestar: cada vegada hi ha més desigualtats”

Egoitz Gago

Cada mes d'octubre, quan se celebra el Dia Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa, 3.200 organitzacions catalanes reclamen mesures contra l'exclusió social i econòmica. Ho fan mitjançant la plataforma Pobresa Zero-Justícia Global, que aplega entitats socials, de drets humans i de cooperació, sindicats, col·legis professionals i universitats. La seva portaveu, Teresa Crespo, comparteix la seva visió sobre la pobresa a Catalunya, un problema que ha augmentat d'ençà de la crisi econòmica.

Segons algunes estadístiques, la crisi s'ha superat, però una part de la ciutadania no ho percep així. Què està passant?

Els darrers anys ens han dit que l'economia s'ha recuperat, però totes les entitats socials neguen que la crisi s'hagi resolt: la gent continua venint a les nostres entitats igual o més que abans de començar la crisi. Els que l'han patida s'han vist afectats per mancances que encara no han pogut superar. Hi ha famílies que no tenen ingressos i no poden cobrir les més mínimes necessitats. Molta gent no s'ha recuperat de la crisi anterior... i ara sembla que entrarem en una altra.

Amb quines xifres il·lustraria vostè l'abast de la pobresa a Catalunya?

Tenim la quarta part de la població en risc de pobresa i d'exclusió. Les desigualtats s'estan incrementant a Catalunya: avui, el 20% més ric de la població guanya 5,7 vegades més que el 20% més pobre. Hem millorat en la taxa d'atur, però el 85% dels contractes laborals que s'estan fent són temporals i el 13% de la gent treballadora és pobra. I encara tenim un nivell molt alt de desnonaments. Aquesta és la realitat. Per tant, no estem bé.

Quines són les causes principals?

La reforma laboral ha estat nefasta per al mercat laboral, per a la qualitat de l'ocupació. Amb la crisi, va sorgir una nova tipologia de treballador: el treballador pobre. És aquell que, malgrat tenir feina, no arriba al salari mínim interprofessional. Aquesta tipologia ja ha quedat establerta. Molta gent que treballa ho fa a hores; no té una jornada completa ni un contracte indefinit. Treballa aquí una mica, allà una mica més... Per a aquests perfils, els salaris no s'han apujat després de la crisi. I l'habitatge també és un problema fonamental: a Barcelona hi ha un fenomen del qual tothom ha sentit a parlar, que és la gentrificació. La gent ha de marxar de casa seva pels preus elevats, i a l'àrea metropolitana està començant a passar el mateix.

Quins són els perfils més habituals entre les persones en situació de pobresa?

Des de la crisi ens trobem amb unes taxes de pobresa infantil que van pujant, i la majoria d'aquests nens pobres provenen de famílies on no hi ha feina. La taxa de pobresa infantil està molt relacionada amb la taxa d'atur dels adults. Després també hi ha el perfil de les dones amb salaris baixos i que moltes vegades no tenen una jornada laboral sencera, per obligacions familiars o perquè no els hi donen. I finalment hi ha el cas dels migrants, que pateixen nivells de pobresa molt més grans que els autòctons. Els que tenen papers han de fer les feines que ningú vol, amb salaris molt baixos, o estan a l'atur. I també hi ha els sense papers, que es troben en la precarietat més absoluta.

Com ha estat la resposta de les Administracions davant d'aquesta situació?

Nosaltres no hem tingut mai un Estat del benestar potent que pugui respondre a totes les

SONIA CALVO

UNA VIDA DE COMPROMÍS AMB L'ACCIÓ SOCIAL

Teresa Crespo és un referent de l'àmbit social a Catalunya: ha presidit la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) i el Consell Assessor de Polítiques Socials i Familiars de la Generalitat, durant el Govern Mas. També ha estat vicepresidenta de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya. “No sé si mai estaré del tot parada”, diu. De fet, tot i que ja s'ha jubilat, exerceix de portaveu de la plataforma Pobresa Zero-Justícia Global, impulsada el 2010 per LaFede.cat, la Taula del

Tercer Sector Social, el Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, CCOO Catalunya, UGT Catalunya i el Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la UPC. Assegura que ha dedicat la seva vida a les entitats socials perquè considerava que era una forma de compromís que servia per “ajudar la gent”. Malgrat el seu protagonisme en l'impuls del tercer sector a Catalunya, li costa donar-se importància: “No sóc una *superwoman*, però no estic descontenta del que he fet”, resumeix.

necessitats. Amb la crisi van arribar les famoses retallades. Això era el 2010, i encara ara no s'ha recuperat el nivell d'inversió en polítiques socials que hi havia en aquell moment: es van retallar 4.000 milions d'euros en polítiques socials i se n'han recuperat menys de 2.000 milions. Hi ha tot un dèficit en salut, educació... Aquestes millores mínimes per recuperar el nivell d'abans de la crisi no s'han fet. I mentrestant els preus han seguit pujant. Si hi ha hagut necessitat i no s'han recuperat aquestes inversions, pots comptar.

La plataforma Pobresa Zero-Justícia Global reclama “un nou contracte social”. A què es refereixen?

Després de la Segona Guerra Mundial va sorgir l'Estat del benestar com un model nou que intentava mantenir l'*estatus quo* i cobrir les mínimes necessitats perquè aquells que tenien menys recursos estiguessin tranquils. Malgrat les crítiques que en podem fer, el sistema va pal·liar les necessitats de persones que vivien en una situació de pobresa severa. Però avui l'Estat del benestar no està funcio-

nant: les desigualtats cada cop són més grans, la pobresa s'ha cronificat i per això ens preguntem quina és la sortida d'aquesta situació. És llavors quan parlem d'un nou contracte social. Cal canviar algunes coses perquè, si no, la situació de la societat cada vegada serà més dual i més injusta. D'aquí va néixer aquesta idea del nou contracte social que vam defensar en el manifest del Dia Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa.

Quines són les principals mesures que les Administracions haurien de prendre per lluitar contra la pobresa?

Hi ha coses fonamentals, com una renda perquè tota la gent que no tingui uns ingressos mínims pugui viure amb dignitat. La Renda Garantida de Ciutadania no està arribant a tota la població a la qual hauria d'arribar. També és molt important potenciar la inversió en l'educació, que és un factor diferencial entre classes. Hi ha d'haver una política d'habitatge que ens permeti tenir un parc de pisos de lloguer social, igual que en altres països, i caldria recuperar el sistema de salut.